

STANDARDY OCHRONY MAŁOLETNIICH

Jednostka:

Centrum Usług Opiekuńczych, ul. Jacka Kaczmarskiego 2, 65-634 Zielona Góra

Podstawa prawna:

- a) art. 22b i 22c ustawy z dnia 13 maja 2016 r. o przeciwdziałaniu zagrożeniu przestępczości na tle seksualnym i ochronie małoletnich (t.j. Dz. U. z 2024 r. poz. 560 ze zm.)
- b) zarządzenie wewnętrzne Dyrektora CUO z dnia 12.08.2024 r.

I. Wstęp.

1. Procedura wskazana w niniejszym dokumencie określa najważniejsze zasady i założenia związane z zapewnieniem maksymalnego poziomu bezpieczeństwa małoletnich, będących podopiecznymi CUO w ramach prowadzonych przez tę jednostkę programów, a także gwarantujące najwyższy poziom ochrony małoletnich, na rzecz których realizowane są usługi świadczone przez CUO i jego jednostki organizacyjne.
2. Słownik pojęć niniejszego dokumentu:
  - a) CUO – Centrum Usług Opiekuńczych w Zielonej Górze
  - b) Pracownik CUO – osoba zatrudniona przez CUO na podstawie umowy o pracę, lub współpracująca z CUO na innej podstawie prawnej (w tym umowie cywilnoprawnej).
  - c) Małoletni – osoba uznana za małoletnią zgodnie z przepisami ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. Kodeks karny (tj. Dz.U. z 2024 r. poz. 4 ze zm.).
  - d) MOPS – Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Zielonej Górze, ul. Długa 13, 65 – 401 Zielona Góra
  - e) Standardy – niniejszy dokument.
  - f) Krzywdzenie małoletnich, przemoc wobec małoletnich, przestępstwa wobec małoletnich – interpretowane zgodnie z przepisami prawa polskiego;

II. Zasady zapewniające bezpieczne relacje między małoletnim a pracownikami CUO, w tym wskazanie zachowań niedozwolonych wobec małoletnich.

1. Pracownicy CUO mający bezpośredni kontakt z małoletnimi powinni wykonywać swoje zadania w sposób zapewniający poszanowanie praw osób trzecich, w szczególności praw dzieci, z szacunkiem oraz w sposób uprzejmy i kulturalny.
2. Niedopuszczalne jest stosowanie wobec małoletnich jakichkolwiek form przemocy słownej oraz fizycznej.
3. Pracownicy CUO, o których mowa w pkt I.1.:
  - a) mają obowiązek powstrzymać się od jakichkolwiek zachowań, które mogłyby naruszać przestrzeń osobistą małoletniego, powodować u niego poczucie zagrożenia, dyskomfortu lub strachu;
  - b) powinni zwracać uwagę na niepokojące zachowania małoletnich, które mogą świadczyć o ich krzywdzeniu i powinni podjąć próbę kontaktu z małoletnim w przypadku powzięcia podejrzenia takiego krzywdzenia. Jeżeli małoletni próbuje nawiązać kontakt z pracownikiem, powinien on go wysłuchać i w miarę możliwości, uzyskać możliwie pełną informację o sytuacji małoletniego.

III. Zasady podejmowania interwencji w sytuacji podejrzenia krzywdzenia lub posiadania informacji o krzywdzeniu małoletniego, a także składania zawiadomień o podejrzeniu popełnienia przestępstwa na szkodę małoletniego i zawiadamiania sądu opiekuńczego

1. W sytuacji podejrzenia krzywdzenia lub posiadania informacji o krzywdzeniu małoletniego pracownik CUO ma obowiązek niezwłocznego poinformowania bezpośredniego przełożonego o tym fakcie w formie ustnej, a także formie pisemnej, poprzez przedłożenie stosownej notatki służbowej.
2. Przekazanie informacji, o której mowa w pkt III.1 powinno nastąpić jeszcze w tym samym dniu, w którym pracownik powziął podejrzenie lub informację. Jeżeli pracownik nie jest już obecny w danym dniu w siedzibie CUO, ma obowiązek przekazać informację telefonicznie.
3. Po przekazaniu informacji, o której mowa w pkt III.1 do bezpośredniego przełożonego pracownika, osoba ta powinna w pierwszej kolejności ustalić, czy zachodzą przesłanki uzasadniające wszczęcie procedury odebrania dziecka na podstawie art. 12a ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej (tj. Dz.U. z 2024 r. poz. 424 ze zm.) a następnie ustalić, jakie podmioty i instytucje powinny zostać poinformowane o podejrzeniu krzywdzenia małoletniego.
4. W celu poczynienia ustaleń, o których mowa w pkt III.3., zwołana może być wewnętrzna komisja, składająca się z dyrektora CUO, pracownika, który powziął podejrzenie lub uzyskał informację o krzywdzeniu małoletniego oraz innej osoby wskazanej przez dyrektora CUO.
5. Jeżeli w wyniku ustaleń, o których mowa w pkt III.3 i III.4 zostanie ustalone, że zasadne jest skierowanie do sądu rodzinnego wniosku, o którym mowa w art. 572 ustawy z dnia 17.11.1964 r. – Kodeks postępowania cywilnego (t.j. Dz.U. z 2023 r. poz. 1550 ze zm.) lub złożenie zawiadomienia o podejrzeniu popełnienia przestępstwa, uprawniony pracownik CUO niezwłocznie podejmuje stosowne działania w tym kierunku, które alternatywnie mogą obejmować skierowanie samodzielnego wniosku do sądu, lub zawiadomienie o tym MOPS.
6. Skierowanie zawiadomienia do MOPS może zawierać wskazanie do rozważenia zasadności wdrożenia przez ww. instytucję procedury „Niebieskie Karty”, zgodnie z właściwymi przepisami prawa.

IV. Zasady przeglądu i aktualizacji Standardów

1. Standardy podlegają corocznej weryfikacji pod względem zgodności z obowiązującymi przepisami prawa oraz ocenie ich merytorycznej przydatności.
2. Weryfikacja, o której mowa w punkcie poprzedzającym, dokonywana jest przez Dyrektora CUO lub osobę przez niego wyznaczoną.
3. W wyniku weryfikacji, o której mowa w pkt IV.1 sporządzany jest raport ewaluacyjny, w którym wskazane są ewentualne sugestie i kierunki aktualizacji Standardów.

V. Zakres kompetencji osoby odpowiedzialnej za przygotowanie pracowników CUO do stosowania Standardów, zasady przygotowania tych pracowników do ich stosowania oraz sposób dokumentowania tej czynności

1. Osobą odpowiedzialną za przygotowanie pracowników CUO do stosowania Standardów wyznacza Dyrektor CUO.
2. Dyrektor CUO może zlecić zadanie, o którym mowa w V.1 podmiotowi zewnętrznemu, dającemu rękojmię należytego wykonania przedmiotowych zadań, posiadającemu stosowne kompetencje i doświadczenie.

3. W ramach przygotowania pracowników CUO do stosowania Standardów przeprowadzane jest szkolenie pracowników w przedmiotowym zakresie, polegające na przedstawieniu im tekstu Standardów z krótkim omówieniem.
4. Każdy z pracowników CUO składa pisemne oświadczenie o zapoznaniu się ze Standardami.
5. Obecność na szkoleniu, o którym mowa w pkt. V.3 potwierdzona jest imienną listą obecności.
6. Przed nawiązaniem stosunku pracy/współpracy z nowym pracownikiem CUO lub przed dopuszczeniem tej osoby do innej działalności związanej z małoletnimi, Dyrektor CUO uzyskuje informacje czy dane tej osoby są zamieszczone w Rejestrze Sprawców Przestępstw na Tle Seksualnym z dostępem ograniczonym.
7. Osoba, o której mowa w pkt V.6 przedkłada Dyrektorowi CUO:
  - a) informację z Krajowego Rejestru Karnego w zakresie przestępstw określonych w rozdziale XIX i XXV Kodeksu karnego, w art. 189a i art. 207 Kodeksu karnego oraz w ustawie z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii lub za odpowiadające tym przestępstwom czyny zabronione określone w przepisach prawa obcego.
  - b) informację z rejestru karnego państwa obywatelstwa uzyskiwaną do celów działalności zawodowej lub wolontariackiej związanej z kontaktami z dziećmi.
  - c) oświadczenie o państwie lub państwach, w których zamieszkiwała w ciągu ostatnich 20 lat, innych niż Rzeczpospolita Polska i państwo obywatelstwa, oraz jednocześnie przedkłada Dyrektorowi CUO informację z rejestrów karnych tych państw uzyskiwaną do celów działalności zawodowej lub wolontariackiej związanej z kontaktami z dziećmi. W przypadku gdy prawo państwa, z którego ma być przedłożona powyższa informacja, nie przewiduje jej sporządzenia lub w danym państwie nie prowadzi się rejestru karnego, osoba, o której mowa w pkt V.6, składa Dyrektorowi CUO oświadczenie o tym fakcie wraz z oświadczeniem, że nie była prawomocnie skazana w tym państwie za czyny zabronione odpowiadające przestępstwom określonym w rozdziale XIX i XXV Kodeksu karnego, w art. 189a i art. 207 Kodeksu karnego oraz w ustawie z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii oraz nie wydano wobec niej innego orzeczenia, w którym stwierdzono, iż dopuściła się takich czynów zabronionych, oraz że nie ma obowiązku wynikającego z orzeczenia sądu, innego uprawnionego organu lub ustawy stosowania się do zakazu zajmowania wszelkich lub określonych stanowisk, wykonywania wszelkich lub określonych zawodów albo działalności, związanych z wychowaniem, edukacją, wypoczynkiem, leczeniem, świadczeniem porad psychologicznych, rozwojem duchowym, uprawianiem sportu lub realizacją innych zainteresowań przez małoletnich lub z opieką nad nimi. Oświadczenia, o których mowa powyżej, składane są pod rygorem odpowiedzialności karnej za złożenie fałszywego oświadczenia. Składający oświadczenie jest obowiązany do zawarcia w nim zastrzeżenia następującej treści: „Jestem świadomy (-a) odpowiedzialności karnej za złożenie fałszywego oświadczenia”. Klauzula ta zastępuje pouczenie właściwego organu o odpowiedzialności karnej za złożenie fałszywego oświadczenia. Informacje powyższe Dyrektor CUO załącza do akt osobowych pracownika CUO albo dotyczącej tej osoby dokumentacji.

VI. Zasady i sposób udostępniania rodzicom albo opiekunom prawnym lub faktycznym oraz małoletnim Standardów do zaznajomienia się z nimi i ich stosowania

1. Standardy podlegają opublikowaniu na stronie internetowej CUO oraz są wywieszane w widocznym miejscu w siedzibie CUO.

2. Niezależnie od publikacji Standardów w formie określonej w pkt VI.1 pracownik CUO realizujący usługi wobec małoletniego przekazuje wersję pełną Standardów rodzicom, opiekunom prawnym lub opiekunom faktycznym małoletniego, a osoby te potwierdzają na piśmie otrzymanie Standardów.
3. Małoletni, wobec których realizowane są usługi przez pracowników CUO otrzymują wersję skróconą Standardów, z zastrzeżeniem pkt VI.4.
4. Jeżeli rozwój psychiczny małoletniego i stan jego zdrowia świadczą o ograniczonej możliwości zrozumienia założeń Standardów, pracownik CUO może zaniechać obowiązku wynikającego z pkt VI.3.

VII. Osoby odpowiedzialne za przyjmowanie zgłoszeń o zdarzeniach zagrażających małoletniemu i udzielenie mu wsparcia

1. Za przyjmowanie zgłoszeń o zdarzeniach zagrażających małoletniemu i udzielenie mu wsparcia odpowiedzialni są wszyscy pracownicy CUO.
2. Niezależnie od obowiązku określonego w punkcie poprzedzającym, Dyrektor CUO wyznacza pracownika koordynującego przyjmowanie zgłoszeń o zdarzeniach zagrażających małoletniemu i organizację pomocy oraz wsparcia dla takiego małoletniego.

VIII. Sposób dokumentowania i zasady przechowywania ujawnionych lub zgłoszonych incydentów lub zdarzeń zagrażających dobru małoletniego

1. Tworzy się wewnętrzny rejestr ujawnionych lub zgłoszonych incydentów lub zdarzeń zagrażających dobru małoletniego.
2. Rejestr, o którym mowa w pkt VIII.1 przechowywany jest w siedzibie CUO.
3. Dyrektor CUO wyznacza osobę odpowiedzialną za prowadzenie i uzupełnianie rejestru, o którym mowa w pkt VIII.1.

IX. Zasady ustalania planu wsparcia małoletniego po ujawnieniu krzywdzenia

1. W przypadku ujawnienia krzywdzenia małoletniego:
  - a) osoby odpowiedzialne przygotowują plan wsparcia małoletniego, z zastrzeżeniem pkt IX.2.
lub alternatywnie
  - b) CUO zawiadamia o powyższym przypadku MOPS.
2. Jeżeli, z informacji posiadanych przez CUO wynika, że równolegle prowadzona jest procedura „Niebieskie Karty”, w której małoletni uznany jest za osobę doznającą przemocy, nie ustala się planu wsparcia.
3. Za przygotowanie i realizację planu wsparcia, w razie realizacji wariantu, o którym mowa w pkt IX.1a niniejszego dokumentu odpowiedzialny jest pracownik CUO realizujący swoje zadania w stosunku do rodziny, w której wstąpił przypadek krzywdzenia małoletniego.
4. W miarę możliwości organizacyjny plan wsparcia konsultowany jest z psychologiem, a jeżeli jest taka możliwość, psycholog uczestniczy także w jego realizacji.